

A

Kaupunki

hs.kaupunki@hs.fi
Uutisvinkit: (09) 122 7575
PL 75, 00089 Sanoma

Marika Rosenberg (vas.), Jaakko Rosenberg sekä Selina ja Sakari Ala-Nikkola isoisan lapsuusmaisemissa Katri Valan puistossa Sörnäisissä.

LIISA TAKALA

LYHYESTI

Useita loukkaantui lievästi ratikkakolarissa

KAKSI raitiovaunua kolaroi Helsingissä maanantaina ilansuussa. Poliisin mukaan 17 matkustajaa loukkaantui peräänajossa lievästi, mutta vain yksi henkilö lähti tarkastettavaksi terveyskeskukseen.

Onnettomuus sattui puoli viiden jälkeen Mannerheimintielle Kansallismuseon edustalla. Raitiovaunu 7A törmäsi raitiovaunu 10:n perään sen odotellessa liikennevalojen vaihtumista.

Kolari häiritsi raitiovaunu-liikennettä puolen tunnin ajan.

Poliisi pitää epätodennäköisenä, että kolari olisi johtunut teknisestä viasta. Alkoholiilla ei ollut osuutta kolariin. STT

Kiviniemi haluaa metropolihallinnon

HALLINTO- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi (kesk) haluaa pääkaupunkiseudulle niin kutsutun metropolihallinnon seuraavalla kunnallisvaalikaudella, joka alkaa vuonna 2013. Suuntaviivat pitäisi päättää eduskuntavaalien jälkeen hallitusohjelmassa.

Kiviniemen mielestä metropolihallintoa tarvitaan pääkaupunkiseudun eriytyneen estämiseksi. Hän näkee seudulla jo nyt merkkejä luokka-yhteiskunnan syntyisestä, kun Espoo ja Kauniainen lykkäävät sosiaalisen asuntotannon Helsingin niskoille.

Kiviniemi kiittelee asunto-ministeri Jan Vapaavuorta (kok). Ministerit ovat yhdessä asettaneet selvityksen maailmalla käytetyistä metropolihallinnon malleista. STT

Espoon Kalajärven terveysasema viikkoja kiinni

KALAJÄRVEN terveysasema Espoossa on loppuvuoden aikana suljettuna neljä viikkoa.

Ensimmäinen kahden viikon kiinniojako alkoi maanantaina ja päättyi 4. joulukuuta. Toisen kerran terveysasema on kiinni 21.–31. joulukuuta. Asiakkaita palvelee Samarian terveysasemalla Espoon keskuksessa.

Myös Kilon, Kivenlahden ja Matinkylän laboratoriot ovat kiinni 4. joulukuuta asti. Syyinä ovat työntekijöiden joululomat ja sikainfluenssaepidemian hoito, johon terveysasemat nyt keskittyvät. HS

Kemikaalivirasto tyhjeni palon vuoksi

EUROOPAN kemikaalivirasto Helsingissä jouduttiin maanantaina tyhjentämään palohälytyksen takia. Kellarissa jätepuristimessa yhden aikanan iltapäivällä syttynyt palo ei ollut vaaraksi työntekijöille.

Työntekijät olivat jo ulkona, kun pelastuslaitos saapui paikalle. He olivat poistuneet rakennuksesta Annankatu 18:ssa, kun automaattinen palohälytys tuli.

Päivystävän palomestarin mukaan palo ei ollut vaarassa levitä. Palo saatiin sammutettua nopeasti, mutta siitä levisi savua rakennukseen toimistotiloja lukuun ottamatta. STT

Lapset eivät saa enää liikkua niin vapaasti kuin 50-luvulla

Helsingin Sanomat piirsi karttaan 50-, 70- ja 90-luvuilla Kalliossa kasvaneiden leikkiympäristöt.

Kaisu Moilanen HS

LASTEN leikkiympäristöt on muuttunut ja kaventunut 50 vuodessa paljon.

Vielä 50-luvulla 6–7-vuotiaat lapset saivat kulkea omia menojaan hyvin itsenäisesti, kun nykypäivän eskarilainen leikkii aidatuissa tiloissa. Helsingin Sanomat kokosi saman perheen kolme sukupolvea saman pöydän ääreen ja piirsi kartalle heidän lapsuuden leikkiympäristönsä Sörnäisissä ja Kumpulassa.

"Me pääsimme joka paikkaan, ei ollut mitään rajoituksia, vartiointia tai portteja", 50-luvulla Sörnäisissä lapsuutensa viettänyt Jaakko Rosenberg hehkuttaa. Rosenberg ystävineen vietti aikaansa rottia ammuskellen ja satamassa seikkailien.

Toista on nyt. Rosenborgin lapsenlapset Selina Ala-Nikkola, 14 ja Sakari Ala-Nikkola, 13, kuuntelevat pappansa juttuja hämmästyneinä. Ala-Nikkolan sisarusket ovat saman ikäisiä, 6–7-vuotiaita, leikkineet itsenäisesti ainoastaan omalla pihallaan.

YKSI TÄRKEIMMISTÄ Rosenborgin lapsuuden leikkipaikoista oli Agros-kallio.

"Siellä asui vanhoja spurguja ja me säälitettiin niitä, kun ei niillä ollut mitään. Me haimme heille ruokaa ja he olivat tosi kilttejä meille."

Toinen tärkeä paikka oli Helsingin kaupungin teurastamo. "Siellä ammuimme rottia. Niitä oli niin paljon, että joka kerran kun ampu, osui. Siitä saimme karkkirahaa, kun

Kolmen sukupolven leikkiympäristöt

isoisä
Jaakko Rosenberg, 59
lapsuus Sörnäisissä 1950-luvulla

tytär
Marika Rosenberg, 39
lapsuus Kumpulassa 1970-luvulla

lapsenlapsi
Selina Ala-Nikkola, 14
lapsuus Kumpulassa 2000-luvulla

lapsenlapsi
Sakari Ala-Nikkola, 13
lapsuus Kumpulassa 2000-luvulla

duunarit maksoivat rottien tappamisesta."

Ala-Nikkolan sisarusket hihittävät epäuskoisina pappan muistoille.

VAIKKA Rosenborgin lapsuus kuulostaa nykypäivän van-

Karttakeskus

Koonnut: KAISU MOILANEN / HS, grafiikka: MINNTU LINJALA / HS

hemman korvaan holtittomalta, oli Rosenborgillakin rajat. Kurvin kulmilla ei saanut läheteä omin luvun Kallion ulkopuolelle ja namusedistä varoiteltiin tiuhaan.

"Namusetien juttusille ei saanut mennä. Tällä alueella

oli niitä paljon ja kesäaikaan niitä pyöri Kumpulaa maauimalan ympärillä. Ja kännisiä nuoria miehiä pelkasimme."

AIKA SAMANLAISTEN uhkien kanssa oli oman lapsuutensa Jaakon tytär **Marika Rosen-**

borg. Rosenborgin perhe muutti Kumpulaan Intiänselälle ja Marikan leikkipaikat olivat Kumpulaa kylällä noin kilometrin säteellä kotipihasta. Elämä 70-luvun Kumpulassa oli hyvin erilaisena kuin nykyäänä.

"Se oli kuin Villi Länsi ja katuva oli todella värikäs. Siellä oli lestinheitäjiä, mustalaisia ja itsensäpaljastajia."

Kotoa Marika sai ohjeet olla välittämättä itsensäpaljastajista, eikä heidän kanssaan saanut jäädä juttelemaan.

MARIKAN LAPSET ovat eläneet varhaislapsuutensa myös Kumpulassa, mutta heillä ei ole ollut äitinsä vapautta liikkua itsenäisesti.

Selina ja Sakari saivat leikkiä omalla kotipihallaan. Koulumatkakin taitui hoitajan käsipuolella.

"Onhan lapset päässeet eri paikkoihin, mutta vanhempien kanssa", Marika Rosenberg perustelee.

Hänen päätöksensä pitää pienet lapset tiukasti nuoran päässä on vaikuttanut liikenteen kova kasvu alueella ja päihdeongelmaisten kirjava joukko.

"Enää ei ole rehellisiä juoppoja vaan sekakäyttäjiä, jotka voivat olla todella arvaamattomia."

MITÄ SANOO lasten asiantuntija, onko lasten elinpiiri kaventunut? Lasten liikkumisen vapautta tutkinut erikoistutkija **Marketta Kyttä** myöntee. Liikkumista rajoittaa aikuisten pelko.

"Vallila on todennäköisesti paljon turvallisempi nyt kuin aiemmin, mutta koettu turvattomuus lisääntyy, vaikka tähän ole mitään perustetta."

AIKUISET pelkäävät kidnappajia, pedofiileja ja murhainta, ja syyllinen on media.

"Ne ovat erittäin marginaalisia ilmiöitä, eivätkä tilastojen mukaan lainkaan lisääntyneet, mutta ne saavat medias-
na niin paljon huomiota, että ne huomataan ja muistetaan."

Siitä syntyy kierre.

"Mitä useampi vallilalainen jättää käyttämättä Vallilan katu-
tilaa, sitä vaarallisempi siitä paikasta oikeasti tulee."

Valoteoksessa Tuomiokirkko muuttuu muun muassa punatiiliseksi.

Tuomiokirkon valkeus vaihtuu punatiiliin

Kirkon värittävä valoteos esitettään uudenvuodenpäivänä.

Jorma Erkkilä HS

MILTÄ Helsingin Tuomiokirkko näyttäisi, jos se olisi rakennettu punatiilistä?

Vastauksen saa Senaattorilla heti ensi vuoden alussa, kun valosuunnittelija **Mikki Kuntun** teos esitettävä yleisölle. Ensi-ilta on uudenvuodenpäivänä. Kuntun teoksessa kirkko saa pintaansa muitakin yllättäviä heijastuksia.

Kuntun teos, että hänen **Heijastuksia**-teoksensa on matka menneisyyteen ja samalla fantasiaan.

"Valoteos sopii koko perheelle. Olen ottanut lapset huomioon entistä enemmän. Työssä on hyvin paljon leikittelevyyttä", Kuntun kertoo.

VALOTEOKSEN visuaalisuutta tukee nuoren säveltäjän **Kasperin** Luonen luoma äänimaailma.

Valon vuodenaika -tapahtuma laajenee myös Eduskuntatalolle, jonne Kuntun on suunnitellut **Oratoribus**-nimisen työn. Nimi on lainattu alkupe-
räisen arkkitehtikilpailun vuonna 1924 voittaneesta ehdotuksesta.

"Haluan korostaa työllä talon komeaa arkkitehtuuria", Kuntun sanoo.

Valon vuodenaika on myös internetissä osoitteessa www.valonvuodenaika.fi. Si-
vulla voi muuttaa Eduskuntataloa valon ja varjon keinoin.

HELSINGIN kaupunki järjestää valotapahtuman 1.–6. tammi-
kuuta, koska silloin kaupungissa on paljon ulkomaisia matkailijoita.

"Turistit tuntevat olevansa osa tapahtumaa, kun sitä on seuraamassa samaan aikaan heidän kanssaan runsaasti kaupungin asukkaita", mark-
kinointipäällikkö **Kari Halonen** Helsingin matkailu- ja kongressitoimistosta sanoo.

Heijastuksia-teos on nähtävissä Senaattorilla 1.–6. tammikuuta klo 17–23, esitykset puolen tunnin välein. Ensi-ilta 1. tammikuuta klo 20. **Oratoribus**-teos Eduskuntatalolla 2.–6. tammikuuta jatkuvasti klo 16:sta aamuyhdeksään.